

jednal manžel žalované zajisté jako dobrý hospodář, učiniv za žalovanou návrh na pojištění proti oněm škodám. Že jinak její jmění nespravuje, je lhostejno, neboť v tomto případě učinil za ni úkon, patřící k správě jejího jmění a nebylo tvrzeno, že mu manželka správu svého jmění vypověděla. Pakliže však jednatel společnosti byl oprávněn k ústním úmluvám nebo ústně ujednaná výhrada, že smlouva má být platna jen, když ji žalovaná schválí, byla žalující společnosti sdělena, dokud návrhu nepřijala, byla by ovšem výhrada platná a byl by správným názor odvolacího soudu, že ke smlouvě nedošlo, poněvadž žalovaná ji neschválila. Rozhodnutí sporu závisí tedy na zjištění oněch skutečností a bylo proto na odvolacím soudě, by podle Šu 496 čis. 3 c. ř. s. učinil opatření, aby byly probrány. Poněvadž se tak nestalo, bylo dovolání podle čis. 2 a 4 Šu 503 c. ř. s. vyhověti, a, ježto jest třeba jednání před soudem první stolice, by tato vada byla odstraněna, bylo podle Šu 510 c. ř. s. věc vrátiti procesnímu soudu první stolice, by o ní znovu jednal a ji rozhodl.

Čís. 6629.

Zavázal-li se kupitel velkostatku Státnímu pozemkovému úřadu, by dosáhl jeho svolení ke kupu, že nepropustí zaměstnance bez závažných příčin ze svých služeb, nebyl oprávněn ho ani vypovědět bez závažných důvodů. Z prohlášení nabyvatele velkostatku vůči Státnímu pozemkovému úřadu nabyt zaměstnanec práv.

Ustanovení Šu 29 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čis. 20 ř. zák., jakož i ustanovení Šu 32 zákona o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čis. 9 ř. zák., nehodí se na služební poměr, který není ujednaný na určitý čas a jest vypověditelný pouze z určitých důvodů. V takovém případě výpověď bez platného důvodu nemá právní účinnosti a nerozvádí služební poměr.

Nabyvatel velkostatku nemůže uplatňovati jako důvody výpovědi taková porušení služebních povinností, o kterých věděl, když bral na sebe vůči Státnímu pozemkovému úřadu závazek, že nepropustí zaměstnance ze svých služeb bez závažných příčin.

Stížnost zaměstnance k Státnímu pozemkovému úřadu na nabyvatele velkostatku není důležitým důvodem ve smyslu Šu 29 čis. 1 zák. o statkových úřednících, nevěděl-li zaměstnanec v době podání stížnosti, že nabyvatel velkostatku jest již jeho zaměstnavatelem.

(Rozh. ze dne 23. prosince 1926, Rv I 1517/26.)

Žalovaný koupil od Vojtěcha W-a velkostatek a prohlásil vůči Státnímu pozemkovému úřadu, že nepropustí žalobce, lesního na velkostatku, ze svých služeb. Po nabytí velkostatku dal však žalobci přece výpověď. Žalobce, tvrdě, že výpověď mu byla dána bez závažných příčin, domáhal se žalobou výroku, že výpověď není po právu a že služební poměr žalobce vůči žalovanému trvá nadále. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolací soud sdílí názor nižších soudů, že žalovaný není oprávněn rozvázati služební poměr libovolnou výpovědí, nýbrž jen z důležitých důvodů. Podle §u 914 obč. zák. nelze jinak rozuměti prohlášení žalovaného vůči Státnímu pozemkovému úřadu, že žalobce bez závažných příčin nepropustí ze svých služeb, než že nejen propuštění — což podle zákona jest samozřejmé, — nýbrž ani výpověď nesmí se státi bez závažných důvodů. Jak poznamenal správně již odvolací soud, jest z tohoto prohlášení žalovaný podle §u 881 obč. zák. přímo zavázán žalobci. Pokud jde o otázku, zda je přípustným žalobní žádání, by bylo uznáno, že výpověď není po právu a že služební poměr žalobcův trvá dále, jest uvést toto: Nejvyšší soud vykládá (sb. n. s. čís. 3123) ustanovení §u 29 zákona o obch. pom., který upravuje nárok předčasně propuštěného obchodního pomocníka a jemu na roveň postavených, v ten rozum, že se toto ustanovení nehodí na služební poměr, který není ujednaný na určitý čas a jest vypověditelný, ale ne libovolně, nýbrž jen z určitých důvodů, že v takovém případě výpověď daná bez platného důvodu nemá právní účinnosti a nerozvazuje služební poměr. V důsledku toho připustil nejvyšší soud v takových případech žalobní žádání zaměstnavcov, že výpověď není po právu a že služební poměr trvá dále. Odůvodněn jest tento názor úvahou, že § 29 zák. o obch. pom. rozeznává mezi smlouvou na určitý čas a smlouvou na výpověď, že však při smlouvě na výpověď předpokládá volnou výpověď, která není vázána na žádné důvody, kdežto případ, že výpověď může sice býti dána, ale jen z určitých důvodů, není v zákoně rozhodnut, a že proto musí tento případ podle §u 7 obč. zák. býti rozřešen v ten rozum, že, byla-li výpověď, podmíněná ve služební smlouvě určitými důvody, dána, aniž tu byly takové důvody, nemá právní účinnosti a služební poměr nerozvazuje. § 32 zákona o statkových úřednících upravuje nároky předčasně propuštěného úředníka v podstatě shodně s § 29 zák. o obch. pom. Předpokládá rovněž, nejde-li o smlouvu na určitý čas, poměr volně vypověditelný a neřeší případu, o který ve sporu jde, že výpověď může býti dána, ale ne libovolná, nýbrž jen z důležitých důvodů. Není příčiny, by tento případ, v zákoně nerozhodnutý, nebyl rozřešen stejně, jak se stalo v dříve uvedených případech, které se týkají obdobného porušení smlouvy obchodních pomocníků, naopak obdobný právní stav vyžaduje též obdobného právního řešení. Dlužno proto žalobní žádání v tomto sporu učiněné pokládati za přípustné. Správným je též názor odvolacího soudu, že žalovaný nemůže uplatniti jako důvody výpovědi taková porušení služebních povinností žalobcem, o kterých již věděl, když vzal na sebe závazek, nepropustiti žalobce bez závažných důvodů. Žalovaný tento závazek na sebe vzal, aby dosáhl schválení kupu velko-statku. Příčilo by se zásadám poctivého styku (§ 914 obč. zák.), kdyby se připustilo, by se, když schválení dosáhl, zbavil tohoto závazku tím, že by sáhl zpět k důvodům propouštěcím, které mu byly dříve již známy. Co se pak týče ostatních propouštěcích důvodů žalovaným uplatňovaných, souhlasí dovolací soud s nižšími soudy v tom, že důvody, uvedené

v dovolacím spise pod a) braní t. zv. akcidenčí, b) založení školky v parku, c) zastřelení srnce, d) vzdálení se ze služebního místa, nelze vzhledem ku zjištěným okolnostem pokládati za důležité důvody, opravňující k výpovědi. Jinak má se věc, pokud jde o důvod pod g) uvedený (podání stížnosti na žalovaného u Státního pozemkového úřadu). Tu dlužno ovšem dáti za pravdu dovolateli, že podání stížnosti obsahu takového, jakého jest zejména stížnost ze dne 10. června 1925, bylo by jednáním, které by činilo zaměstnance nehodným důvěry zaměstnavatelovy, poněvadž účelem jejího podání bylo zřejmě, zabrániti tomu, by prodej velkostatku žalovanému nebyl schválen, tedy způsobiti něco, co by bylo velmi citelně poškodilo zájmy žalovaného. Avšak k věrnosti zavázán a povinen hájiti zájmy žalovaného byl žalobce teprve, až se žalovaný stal jeho zaměstnavatelem. Nebylo zjištěno, že v době podání stížnosti ze dne 10. června 1925 žalovaný byl již zaměstnavatelem žalobcovým, poněvadž nebylo zjištěno, že tenkrát již nastala doba v kupní smlouvě stanovená, kdy mělo vlastnictví velkostatku přejíti na žalovaného, a nebylo zejména zjištěno, že žalobce věděl, když stížnost podával, že žalovaný jest již jeho zaměstnavatelem. Obsah stížnosti poukazuje naopak k tomu, že žalobce o tom nevěděl, neboť stížností svou snažil se právě zabrániti tomu, by kupní smlouva nebyla Státním pozemkovým úřadem schválena. Nelze proto ani podání této stížnosti pokládati za důležitý důvod ve smyslu Šu 29 čís. 1 zák. o statk. úř.

Čís. 6630.

Při žalobě o obnovu dlužno za hodnotu rozepře, pokud se jí řídí způsob řízení včetně opravného řízení a přípustnosti opravných prostředků, pokládati hodnotu základní rozepře. Třebas odvolací soud, ač hodnotu základní rozepře určil nikoliv nad 2.000 Kč, stanovil hodnotu rozepře o obnovu přes tuto hranici, jest dovolání do srovnalých rozsudků odmítnouti jako nepřipustné (§ 502, třetí odstavec, c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 23. prosince 1926, Rv I 1600/26.)

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobce do srovnalých rozsudků nižších soudů, jimiž byla zamítnuta žaloba o obnovu.

Důvody:

Právem namítají žalovaní v dovolací odpovědi, že dovolání není přípustné. Odvolací soud ocenil sice předmět sporu o obnovu na 3.000 Kč, avšak učinil tak neprávem a v důsledku toho neváže jeho usnesení dovolací soud. V základní rozepři ocenil odvolací soud předmět, o němž rozhodoval, podle Šu 500 c. ř. s. na 1.000 Kč. Toto usnesení jest usnesením konečným, které nepodléhá opravnému prostředku a váže tedy nejen dovolací soud, nýbrž i soud odvolací. Toto usnesení nemůže odvolací soud změnit nebo nahradit jiným (srov. sb. n. s. čís. 5025). Zde ovšem nejde o rozhodnutí v základní rozepři, nýbrž o rozhodnutí